

Økonomi- og indenrigsminister Margrethe Vestagers
talepapir

Det talte ord gælder

Anledning: Samråd R om de 500 mio. kr. til bedre dagtilbud

Tid og sted: Torsdag d. 4. oktober 2012 kl. 07.00

Spørgsmål R:

Med henvisning til indslag i TV2-nyhederne den 24. september 2012 bedes ministeren redegøre for, hvorvidt regeringens aftale med KL om tildeling af 500 mio. kr. til dagtilbuddene er øremærkede til ekstra normeringer, eller om kommunerne kan anvende disse midler til andre formål til forbedring af dagtilbuddenes generelle kvalitet. Herunder bedes redegjort for, hvilke konsekvenser det har for de kommuner, der ikke lever op til regeringens opfattelse af aftalens formål.

Svar på spørgsmål R:

[Introduktion]

Der har været en del debat omkring de 500 mio. kr., som regeringen sammen med Enhedslisten har afsat til bedre normeringer og et kvalitetsløft i dagtilbuddene. Det er godt, at der er debat om det. Det viser, at mange er optaget af at opnå en bedre kvalitet i dagtilbuddene. Det er også det, regeringen gerne vil opnå.

Det er også en god anledning til en diskussion af, hvordan vi styrer kommunerne. Regeringen vil modernisere den offentlige sektor. Vi vil undgå unødigt bureaukrati og vise kommunerne tillid, når det kommer til at tilpasse servicen efter lokale behov og prioriteringer. Men det kræver selvfølgelig, at kommunerne viser sig parate til at tage ansvaret på sig. Det er en central del af regeringens aftale med KL om kommunernes økonomi.

[Sammenhængen til finanslovsaftalen 2012 og regeringens generelle adgang til at stille krav til den kommunale prioritering]

Baggrunden for de 500 mio. kr. er finanslovsaftalen for 2012. Her indgik regeringen sammen med Enhedslisten den aftale, at der blev afsat en ramme på 500 mio. kr. til bedre dagtilbud. Det blev aftalt, at pengene skulle udmøntes i forbindelse med økonomiaftalen for 2013, som regeringen forhandlede med KL, og som blev indgået i juli i år.

[Det mere konkrete formål med de 500 mio. kr.]

Mere konkret er formålet med de 500 mio. kr. at løfte kvaliteten i daginstitutionerne. Det mener regeringen bl.a. kan ske gennem et løft i normeringerne.

De afsatte midler er udtryk for, at vi ved, det er vigtigt at tage hånd om børnene i de tidligste år. Vi skal styrke og kvalificere dagtilbuddenes arbejde med børns udvikling og læring, fordi de første år i børnenes liv er dér, hvor de udvikler deres grundlæggende kompetencer, og kimen bliver lagt til deres videre udvikling. Børnene skal have en god start på livet, fordi det giver et godt børneliv her og nu. Og så har det betydning for, hvordan børn klarer sig på langt sigt ikke mindst i uddannelsessystemet.

Det er utvivlsomt et formål, som kommunerne allerede helt generelt er enige i, men vi har fra de partier, der indgik finanslovsaftalen ment, at der skulle ske et yderligere løft. Det løft er fuldt finansieret.

[Udmøntningen af midlerne i økonomiaftalen]

Når det kommer til spørgsmålet om metoden til udmøntningen af midlerne er der flere valgmuligheder. Der kunne i princippet vælges en form for øremærkede tilskud, evt. i form af en ansøgningspulje, hvor midlerne så at sige følges helt ud i kommunerne – inklusive revisionens kontrol af, at de er brugt til formålet.

I økonomiaftalen med KL har regeringen derimod valgt en meget ubureaukratisk model for fordelingen af midlerne. Aftalen indebærer nemlig, at de ekstra midler er fordelt som et generelt tilskud efter udgiftsbehovet i kommunerne målt ud fra antallet af 0-5 årige. Hermed har kommunerne allerede med tilskudsudmeldingen d. 1. juli i år fået klarhed over, hvor mange midler kommunen modtog vedrørende 2013, og det har været helt gennemskueligt, hvordan de var fordelt.

På den led er aftalen helt i tråd med regeringens moderniseringsdagsorden.

Det indebærer, at kommunerne selv har mulighed for at tilrettelægge, hvordan de præcist bruger pengene på området. Og det er jo fordi, det er forskelligt, hvad hver enkelt kommune har brug for. Kommunalbestyrelserne har netop den lokale viden, der gør dem i stand til at få mest muligt ud af pengene. At få pengene til at gøre en forskel for børnene ude i daginstitutionerne og dagplejen.

[Opfølgning på aftalen]

Regeringens aftale med kommunerne bygger altså på tillid. Men som alle ved, så er tillid ikke noget, man bare lige får forærende. Det er noget, man gør sig fortjent til. Så med tillid følger et ansvar. Et ansvar som kommunerne selv har efterspurgt.

Og regeringen *vil* holde kommunerne op på, at de lever op til det ansvar. Det sker ved, at regeringen vil følge op på udviklingen i normeringen på dagtilbudsområdet. Det er på den baggrund, at der vil blive gjort status frem mod næste års økonomiforhandlinger.

[Kan der konkluderes nu?]

Men jeg kan ikke på nuværende tidspunkt konkludere, om kommunerne lever op til aftalen eller ej. Jeg har selvfølgelig noteret mig pressehistorier om, at nogle kommuner skulle vælge at bruge pengene til noget andet end dagtilbud. Men på den anden side har KL's formand så sent som for en uge siden (i en pressemeddelelse) udtalt, at "Vi har en klar aftale med regeringen om at styrke kvaliteten i dagtilbud, og den aftale overholder kommunerne."

Faktum er også, at *de/s* er kommunerne stadig i gang med budgetlægningen, og *de/s* er der er tale om en mere nuanceret virkelighed for kommunerne end som så.

For at vi kan have en debat på et ordentligt grundlag, så må vi nemlig også forholde os til den virkelighed, som kommunerne står over for på området.

Den indebærer bl.a., at børnetallet er faldende. Alene fra januar 2012 til januar 2013 vil antallet af børn i 0-5-års alderen være faldet med næsten 6.000 på landsplan. Det svarer til 2 pct. Det er derfor hverken muligt eller rimeligt at vurdere, om den enkelte kommune har brugt sin andel af de 500 mio. kr. ved alene at foretage en simpel sammenligning af budgetterne for 2012 og 2013.

Hertil kommer jo, at der er store forskelle kommunerne imellem. Og der kan være store forskelle internt i den enkelte kommune. Man kan jo forestille sig en situation, hvor ét område af kommunen skal prioriteres over et andet område. Strukturtilpasninger kan også være et redskab til, at kommunerne bruger pengene smartere.

Det er derfor, at det er en kommunal opgave, at få mest muligt ud af de penge, vi afsætter.

Samlet betyder det altså, at vi ikke bare kan se på de kommunale budgetter, når de engang foreligger, og

alene på det grundlag få et overblik over kvalitetsudviklingen i kommunerne.

[Opsamling]

Så hvis jeg kort skal samle op. Regeringen har med økonomiaftalen aftalt, at kommunernes anvendelse af de 500 mio. kr. vil indebære et kvalitetsløft på dagtilbudsområdet. Midlerne er fordelt ud på kommunerne til formålet på en ubureaukratisk måde som udtryk for den tillid, vi ønsker at vise kommunerne også på dette felt.

Men regeringen agter selvfølgelig at holde kommunerne fast på aftalen og derfor også at følge op på resultaterne.

For en aftale er en aftale, og kommunerne skal kunne leve op til ansvaret. Det forventer forældrene, det forventer pædagogerne, men vigtigere endnu, så fortjener børnene at kunne mærke det kvalitetsløft, som vi har aftalt.